Bakıda Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyasının 65-ci Baş Assambleyasının plenar iclası keçirilib

İyunun 18-də Bakıda Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyasının (QDİƏT PA) 65-ci Baş Assambleyası keçirilib. Milli Məclisin spikeri, QDİƏTPA-nın fəaliyyətdə olan Sədri Sahibə Qafarova Assambleyada çıxış edib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən verilən məlumata görə, Azərbaycan parlamentinin Sədri qonaqları Bakıda salamlamaqdan məmnunluğunu bildirərək deyib ki, belə görüşlər xalqların bir-birinə daha da yaxınlaşmasına, qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmlənməsinə təkan verir.

O, Azərbaycanın dövlət səviyyəsində dialoqa, dinc birgəyaşayışa və beynəlxalq əməkdaşlığa hər zaman böyük əhəmiyyət verdiyini bildirib. Bu gün Bakı ideyaların yarandığı, təcrübə mübadiləsinin aparıldığı, birlikdə regionumuzu yaxşılığa doğru dəyişə biləcək həll yollarının axtarıldığı yerə çevrilir.

Spiker Sahibə Qafarova xüsusilə qeyd edib ki, Azərbaycanın bu mühüm beynəlxalq forumu uğurla təşkili Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uzaqgörən və strateji cəhətdən uğurlu siyasi kurs sayəsində mümkün olub. Məhz dövlət başçısının rəhbərliyi sayəsində Azərbaycan daxili sabitliyi qoruyub saxlaya bilib, ədaləti bərpa edib, davamlı inkişafı təmin edib, dinamik, özünəinamlı və nüfuzlu ölkəyə çevrilib. Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, Azərbaycan bu gün həm müasir çağırışların öhdəsindən gələn, həm də regional və qlobal gündəmi fəal şəkildə formalaşdıran, sülh, inkişaf və bərabərhüquqlu əməkdaşlığı müdafiə və təşviq edən dövlətdir.

Spiker Sahibə Qafarova xatırladıb ki, İkinci Dünya müharibəsindən sonra Azərbaycan yeganə ölkədir ki, işğal olunmuş torpaqlarını azad edib, ərazi bütövlüyünü bərpa edib.

Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, QDİƏT-in regionumuzdakı rolu həqiqətən unikaldır. Bu təşkilat Balkanlardan Qafqaza, Qara dənizdən Xəzər dənizinə qədər ölkələri birləşdirir. Onun sözlərinə görə, bu təkcə coğrafiya deyil. Bizi ümumi tarix, mədəniyyət, iqtisadi maraqlar, ən əsası isə, sülh və inkişafa olan ümumi arzu birləşdirir.

Baş Assambleya çərçivəsində keçiriləcək müzakirələrin mühüm prinsiplərə - demokratiyaya, qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanacağına inamını ifadə edən Sahibə Qafarova deyib ki, qərarların söz olaraq qalmaması üçün lazımi işlər görülməli, konkret addımlar atılmalı, insanların həyatını dəyişəcək real təşəbbüslər irəli sürülməli, dialoq siyasətə, siyasət isə real fəaliyyətə çevrilməlidir. Azərbaycan parlamentinin spikeri parlamentlər arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsinin, davamlı inkişafa töhfə verəcək qanunvericilik aktlarının uyğunlaşdırılmasının təşviq edilməsinin və qanunun aliliyinin gücləndirilməsinin vacibliyini ifadə edib. Sözdən konkret səmərəli, şəffaf və uzunmüddətli əməkdaşlıq mexanizmlərinə keçilməli, davamlı inkişafa xüsusi diqqət yetirilməlidir. O, nəinki bu günün çağırışlarına cavab verəcək, həm də gələcəyə yol açacaq əməkdaşlıq mexanizmlərinin qurulmasının əhəmiyyətini qeyd edib. Onun sözlərinə görə, bugünkü qərarlar təkcə operativ deyil, həm də strateji xarakter daşımalıdır. Rəqəmsallaşma, innovasiya, "yaşıl iqtisadiyyat" - bütün bunlar bizim gündəmimizin əsas məsələləri olmalıdır. Spiker həmçinin mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın önəminə toxunaraq deyib ki, mədəni əlaqələr insanlar arasında əsl körpüdür. Bunlarla yanaşı, tələbə mübadiləsi, birgə layihələr, tarixi irsin qorunub saxlanması xalqları daha da yaxınlaşdırır. Çünki mədəniyyət sərhədlərindən, baxışlarından asılı olmayaraq hər kəsin anlaşdığı dildir.

Çıxışda qeyd olunub ki, digər mühüm mövzu süni intellektdir. Bu, artıq iqtisadiyyata, təhsilə, səhiyyəyə və dövlət idarəçiliyinə təsir edir. Ona görə də ümumi etik və hüquqi bazanın işlənib hazırlanması, birgə tədqiqatları təşviq etmək və regionun bütün ölkələri üçün süni intellektə bərabər çıxışı təmin etmək üçün birlikdə işləmək lazımdır.

Sahibə Qafarova həmçinin insan hüquqlarını qorumağın və xalqın təmsilçiliyinin əsas formalarından biri kimi parlamentarizmi təbliğ etməyin də əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb. O deyib ki, Assambleya regionda qanunun aliliyini, şəffaflığı və hesabatlılığı müdafiə etməli və göstərməlidir ki, parlament institutları, həqiqətən də, xalqın mənafeyi üçün çalışır. Azərbaycan həmişə hamının lehinə olan əməkdaşlıq və tərəfdaşlığın tərəfdarı olub. Ölkəmiz real və hərtərəfli uğur əldə etmək üçün öz təcrübəsini və imkanlarını bölüşür. Bu gün Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən enerji layihələri və strateji boru kəmərləri regionun və onun sərhədlərindən kənarda enerji təhlükəsizliyində əvəzsiz rol oynayır. Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, nəqliyyat infrastrukturuna qoyulan böyük investisiyalar Azərbaycanı Avrasiyanın mühüm nəqliyyat qovşaqlarından birinə çevirib, Orta dəhliz boyunca Şərqlə Qərb arasında həyati və etibarlı əlaqəni təmin edib. Xəzər-Qara dəniz-Avropa "Yaşıl Enerji" Dəhlizinin inkişafı üzrə layihələr Xəzərin böyük "yaşıl enerji" ehtiyatlarının Avropaya ixracına imkan yaradacaq, ölkələrimizin "yaşıl inkişaf" gündəliyinə töhfə verəcək.

Baş Assambleya iştirakçılarının tədbir çərçivəsində Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinə səfər edəcəklərini bildirən Milli Məclisin Sədri deyib ki, qonaqlar həmin ərazilərdə Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin Ermənistan tərəfindən 30 il davam edən işğalının dağıdıcı nəticələrini ilk baxışdan görə biləcəklər. Eyni zamanda onlar bu ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı yenidənqurma və abadlıq işlərinin də şahidi olacaqlar. Spiker vurğulayıb ki, bu ərazilərin azad edilməsi ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi bərpa etməklə yanaşı, uzunmüddətli sülh və sabitlik üçün də əlverişli şərait yaradıb. Bu da öz növbəsində regionumuzda əməkdaşlıq üçün yeni və daha da yaxşı imkanlar yaradır. Beləliklə, Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gələcəyə inamla baxır və ölkəmizin əldə etdiyi təcrübənin regionun ümumi rifahına töhfə verməsinə çalışır.

Sonda spiker Sahibə Qafarova bir daha QDİƏT PA-nın 65-ci sessiyasının əməkdaşlıqda yeni səhifə açacağına inamını ifadə edərək, tədbirin işinə uğurlar arzulayıb.

Sonra iclasda Bolqarıstan Respublikası Milli Assambleyasının Sədri Nataliya Kiselova çıxış edib. O, Bakıda təşkil olunmuş bu tədbirin QDİƏT PA-nın regionda iqtisadi əməkdaşlığın gücləndirilməsinə, parlamentlərarası dialoqun təşviqinə yönəldiyini söyləyib. Üzv ölkələr arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsinin Qara Dəniz regionunda davamlı inkişafın və rifahın təmin edilməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini deyib. Mehriban qonşuluq münasibətlərinin qurulmasının regional və beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafı üçün önəmli olduğunu qeyd edib, bu istiqamətdə birgə səylərin artırılmasının Qara Dəniz regionunda sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin edilməsi baxımından vacibliyindən danışıb.

Bolqarıstan spikeri tədbirin mövzusunun aktuallığına diqqət çəkərək nəqliyyat infrastrukturunun səmərəliliyin artırılmasının üzv dövlətlərin davamlı iqtisadi inkişafına nail olunması, ticarət sahəsində regional inteqrasiya üçün geniş imkanlar yaratdığını bildirib. O, eyni zamanda ekoloji cəhətdən daha təmiz nəqliyyat növlərindən istifadə edilməsinin vacibliyindən söhbət açaraq, bunun regionda dayanıqlı və təhlükəsiz inkişaf prinsiplərinə uyğun olduğunu deyib.

Daha sonra tədbirdə Şimali Makedoniya Respublikası Assambleyasının Sədri Afrim Qaşi çıxış edib. O bildirib ki, firavan gələcəyin, sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsində, iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsində, iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizədə çoxtərəfli əməkdaşlığın gücləndirilməsi, demokratik dəyərlərin qorunması, qanunun aliliyinin təmin edilməsi, xalqlar arasında dialoqun təşviqi, parlament diplomatiyasının rolunun gücləndirilməsi önəmli amillər hesab olunur.

Afrim Qaşi müasir və dayanıqlı nəqliyyat infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi üçün region ölkələri arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyətindən danışıb. O, regional nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi istiqamətində potensial imkanlardan istifadənin vacibliyini qeyd edib və bunun quruma üzv dövlətlər arasında münasibətlərin gücləndirilməsinə, ölkələrin iqtisadiyyatının daha da yüksəlməsinə xidmət etdiyini bildirib. Habelə firavan və sabit gələcəyin yaradılması üçün siyasi dialoqun mühüm əhəmiyyətindən söhbət açıb. Sülhün, təhlükəsizliyin, iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, mədəni əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, yoxsulluqla mübarizə sahəsində QDİƏT tərəfindən təqdirəlayiq işlərin görüldüyünü vurğulayıb.

Tədbirdə çıxış edən QDİƏT PA-nın Baş katibi Asəf Hacıyev Qara Dəniz bölgəsində müxtəlif mədəniyyətlərə, dinlərə, adət-ənənələrə mənsub millətlərin birgəyaşayışı üçün sülh, əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq mühitinin formalaşmasının vacibliyindən bəhs edib. Təşkilata üzv ölkələr arasında iqtisadi, siyasi, sosial, humanitar, təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsi, habelə milli maraqların qorunması ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. Gələcək inkişaf üçün sülh, barışıq və əməkdaşlığın önəmli amillər olduğunu vurğulayıb.

Asəf Hacıyev Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovaya QDİƏT PA-nın 65-ci Baş Assambleyasının yüksək səviyyədə təşkilinə görə minnətdarlığını ifadə edib.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova iki il əvvəl QDİƏT PA-nın 30 illik yubileyinin qeyd edildiyini bildirib. O, çoxtərəfli iqtisadi əməkdaşlığın təşviqində qurumun mühüm rol oynadığını, bu sahədə milli nümayəndə heyətlərinin töhfə verdiyini söyləyib. Spiker QDİƏT PA-nın səmərəli fəaliyyətində əməyi olan şəxslərin təşkilatın medalı ilə təltif olunduğunu vurğulayıb.

Tədbirdə Sahibə Qafarova Sofiya Vultepsiyə (Yunanıstan), Blagika Lasovskaya (Şimali Makedoniya), Fatih Dönməzə (Türkiyə), Eldar İbrahimova (Azərbaycan) və Peter Kanevə (Bolqarıstan) medalları təqdim edib.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova QDİƏT Parlament Assambleyasına növbəti müddət üçün sədrliyin Bolqarıstan Respublikasının Milli Assambleyasına təhvil verildiyini bildirib.

Bolqarıstan Milli Assambleyasının Sədri Nataliya Kiselova QDİƏT PA-ya sədrliyi dövründə səmərəli fəaliyyətinə görə Azərbaycan Milli Məclisinin Sədri Sahibə Qafarovaya təşəkkürünü ifadə edib. O, təşkilatın regional əməkdaşlığın dərinləşməsinə, iqtisadi inkişafın təmin edilməsinə nail olmaq istiqamətində gördüyü işləri yüksək dəyərləndirib. Qara Dəniz bölgəsi ölkələrinin parlamentlərinin bir araya gələrək regionda etimadın və sabitliyin möhkəmlənməsinə töhfə verdiyini deyib. Bolqarıstanın quruma sədrliyi dövründə dayanıqlı inkişafa, mədəni inteqrasiyaya, tolerantlığın təmin edilməsinə, parlamentlərarası əməkdaşlığın gücləndirilməsinə diqqət yetiriləcəyini söyləyib.

Sonra Bolqarıstan Milli Assambleyasının Sədri Nataliya Kiselova Azərbaycan Milli Məclisinin Sədri Sahibə Qafarovanın Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyasının Şərəf medalı ilə təltif olunduğunu bildirib. O, Azərbaycan parlamentinin spikerinin Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyasının işinə dəyərli töhfələrini, təşkilatın təşəbbüslərinə sarsılmaz dəstəyini və parlamentlər arasında dialoqun gücləndirilməsi istiqamətində səylərini nəzərə alaraq, bu medala layiq görüldüyünü deyib. Nataliya Kiselova vurğulayıb ki, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova son altı ayda QDİƏT PA-nın sədri kimi Assambleya məqsədlərinin təşviqinə və üzv dövlətlərin arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə əhəmiyyətli töhfələr verib. Bu, regional iqtisadi əməkdaşlığın, sabitliyin və həmrəyliyin inkişafı üçün vacib təməldir.

Tədbirdə Nataliya Kiselova Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovaya QDİƏT PA-nın Şərəf medalını təqdim edib.

Sonra tədbir iştirakçıları ailə fotosu çəkdiriblər.

❖ ❖ ❖

Fasilədən sonra QDİƏT PA-nın Baş Assambleyası öz işini sessiyalarda davam etdirib.

Birinci sessiyada bir sıra prosedur məsələlərinə baxılıb, habelə təşkilati və maliyyə məsələləri nəzərdən keçirilib, müvafiq qərarlar qəbul edilib.

Sonra sessiyada Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (QDİƏT) fəaliyyəti, Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankının (QDTİB) fəaliyyəti, Qara Dəniz Araşdırmaları üzrə Beynəlxalq Mərkəzin (QDABM) fəaliyyəti barədə məlumatlar dinlənilib. Tədbir iştirakçıları gündəlikdəki məsələlərə öz münasibətlərini bildiriblər.

QDİƏTPA-nın Baş Assambleyasının ikinci sessiyasında "Müasir və dayanıqlı nəqliyyat infrastrukturu vasitəsilə QDİƏT regionunda əlaqəliliyin gücləndirilməsi və hərəkətliliyin artırılması" mövzusunda müzakirələr aparılıb. Milli nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri mövzu ilə bağlı çıxış edərək öz fikirlərini bölüşüblər.

Sessiya çərçivəsində həmçinin qurumun İqtisadi və inkişaf siyasəti komitəsinin iclası keçirilib. İclasda "Daha yaşıl bir gələcəyə doğru: Qara Dəniz regionunda texnologiya həlləri üzrə əməkdaşlıq" adlı hesabat və tövsiyə layihəsi müzakirə olunub, müvafiq qərarlar qəbul edilib.

Üçüncü sessiyada qurumun Hüquq məsələləri və beynəlxalq əməkdaşlıq komitəsinin və Sosial və humanitar siyasət komitəsinin iclasları olub. Tədbirlərdə "QDİƏT regionunda mütəşəkkil cinayətkarlığa qarşı mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlıq", "QDİƏT regionunda əlilliyi olan şəxslər üçün təhsilin və məşğulluğun inkişafına dair cari strategiyalar və təcrübələr" adlı hesabat və tövsiyə layihələri nəzərdən keçirilib və müvafiq qərarlar qəbul olunub.

Dördüncü sessiyada QDİƏT PA-nın Baş Assambleyasının 2025-ci il payız sessiyasının tarixi, məkanı və gündəliyi müəyyən edilib.

Bununla Bakıda keçirilən QDİƏT PA-nın 65-ci Baş Assambleyası öz işini başa çatdırıb.

QDİƏT PA-nın 65-ci Baş Assambleyasında Azərbaycan, Albaniya, Bolqarıstan, Gürcüstan, Rumıniya, Serbiya, Şimali Makedoniya, Türkiyə, Ukrayna, Yunanıstan parlament nümayəndə heyətləri, bir sıra beynəlxalq təşkilatların, o cümlədən TÜRKPA, Cənub-Şərqi Avropada Parlament Əməkdaşlığı üzrə Regional Katibliyi (RSPC SEE), Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Daimi Beynəlxalq Katibliyi (BSEC PERMIS), Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Beynəlxalq Avtomobil Nəqliyyatı Assosiasiyaları İttifaqı (BSEC-URTA), Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı (BSTDB), Marmara Qrupu, MDB PA-nın təmsilçiləri iştirak ediblər.

"Azərbaycan"